

Poolshoogte nemen?

De Far West (of is het East?):

In het wilde oosten van de EU, aan de Pools-Wit-Russische grens kan je wisenten - Europese bisons - bekijken. Ze lopen er vrij rond op de prairies en in de oerbossen van het Bialowiecza nationaal park. Uit die Poolse Far West komt ook de veelgeprezen "bizonvodka". In een fles 'Wyborowa' zit een echte stengel bizongras, die de drank een fletsgroene kleur geeft.

Water:

De Poolse kust biedt enorme stroken van witte zandstranden, 's zomers een populaire bestemming voor honderdduizenden Polen. Net als de Mazurische meren, waar je wekenlang doorheen kan kanoën of zeilen.

Kunststeden:

Krakau is een van de grote Centraal-Europese cultuurcentra. Het hoeft niet onder te doen voor Praag of Boedapest. De hoofdstad Warschau heeft zwaar geleden onder de Tweede Wereldoorlog. Schindler's List van Steven Spielberg speelt zich af in het beruchte getto. Gdansk is een sfeervolle Hanzestad, waar op de scheepswerven het verzet van Solidarnosc begon.

Aan **oorlogstoerisme** kan je doen in Oswiecim, waar zich de beruchte nazi-vernietigingskampen Auschwitz en Birkenau bevonden. In de omgeving liggen ook de lugubere steenkoolsteden rond Katowice.

Het **platteland** is een oase van tijdeloosheid, van de vlakke rivierdalen van Oder en Weichsel tot het ruige heuvelland van Beskieden in het uiterste zuidoosten. Skiën kan ook, in het skioord Zakopane aan de Slowaakse grens.

Gezondheidszorg in Polen

Poolse eurosceptici baseren zich in hun doemdenken vooral op de gevolgen van de liberalisering van de gezondheidszorg in de jaren '90. Goede gezondheidszorg is duur geworden, de toetreding tot de EU zal dat volgens velen alleen maar verergeren.

Inmiddels is Polen wel een magneet geworden voor buitenlandse farmaceutische bedrijven, dankzij de grote binnenlandse markt en prima economische groeicijfers.

Krakau, deelnemers aan een wedstrijd voor poppentheater (Bron: Europese Unie)

POLEN:

Dwarsligger van formaat.

Polen is de zwaargewicht onder de EU-nieuwkomers. Met een oppervlakte van ongeveer 10 keer België en een bevolking van 38,62 miljoen wéégt Polen op de Europese besluitvorming. Dat werd vooral duidelijk tijdens de

Top van Nice, eind 2000. Die was bedoeld om de uitbreiding van de EU te verankeren in een nieuwe grondwet. Onenigheid over de stemweging in de Europese Raad gooide roet in het eten. De weging wordt bepaald op basis van de bevolkingscijfers van de lidstaten. Polen lobbyde een gewicht van 27 stemmen bij elkaar, Frankrijk en Duitsland elk 29. Maar Duitsland heeft meer dan twee keer zoveel inwoners als Polen, en Frankrijk éénderde meer. Tot frustratie van Frankrijk en Duitsland behoort Polen, met een even groot stemgewicht als Spanje, nu in één klap tot de subtop binnen de EU.

Polen zijn blijkbaar harde onderhandelaars. Rivaliteit met Duitsland, een historische angst voor Rusland en de trauma's uit de Tweede Wereldoorlog speelden mee in de Poolse onverzettelijkheid. Toetreding tot de EU? Jazeker, maar met ijzersterke garanties. Ook omwille van de behoorlijk grote groep eurosceptici, voornamelijk landbouwers en conservatieve katholieken, waarmee de Poolse regering rekening moet houden.

Polen biedt de Amerikanen flink wat steun in Irak, tegen de zin van - alweer - Frankrijk en Duitsland. De Polen leiden de pro-Amerikaanse strekking binnen de voormalig communistische nieuwe EU-lidstaten. De Koude Oorlog en het Russische juk zijn in Polen nog lang niet vergeten. Wat Amerika betreft, staat Warschau hoog op de lijst van hoofdsteden om de NAVO naartoe te verhuizen. Na het Warschaupact, misschien, ooit, de NAVO: de Polen zijn overtuigd van hun eigen regionale belang. Bovendien is Polen is een enorme landbouwproducent en daardoor een rechtstreekse concurrent van Frankrijk. Polen als lid van EU: het wordt in Brussel, Parijs en Berlijn met gemengde gevoelens bekeken. De koppige Poolse handelsgeest is ook mobiel: vanuit Midden-Europa komen vooral Polen hier werk zoeken, meestal weer in de bouwsector. Polen zijn overigens enthousiaste migranten: in de Verenigde Staten telt de Poolse gemeenschap miljoenen mensen. In België vragen zelfs meer Polen dan Spanjaarden of Grieken een zelfstandig statuut als handelaar aan. De werkloosheid ligt in Polen het hoogst van alle nieuwe lidstaten.

Janssen-Cilag in Polen

Polen is een draaischijf voor Janssen-Cilag. Met zijn bijna 40 miljoen inwoners is Polen de grootste afzetmarkt in Centraal-Europa. De Poolse markt is goed voor USD 111,579 miljoen ofwel ca. 32% van de omzet binnen het New Europe segment. Dit wordt gerealiseerd door 203 medewerkers. Janssen-Cilag scoort er erg goed binnen de domeinen dermatologie, gynaecologie, oncologie, nefrologie, neurologie en psychiatrie.

BP's: 5 Bekende Polen:

★ De paus:

de Poolse bisschop Karol Wojtyła gaat sinds 1981 door het leven als Johannes Paulus II. Hij verenigt alle Poolse eigenschappen in zich: dynamisch (jazeker), koppig en ... fanatiek katholiek.

★ Lech Walesa:

de besnorde vakbondsleider van de vrije vakbond Solidarnosc was in de jaren '80 de eerste om aan de fundamente van het Poolse Communistische regime te knabbelen. Dat geknabbel droeg in grote mate bij tot de val van de Muur, een paar jaar later.

★ Frederik Chopin (Fryderyk Chopin, 1810-1849):

niet Frans, maar Pools. Deze negentiende-eeuwse componist is vooral bekend om zijn dromerige pianostukken.

★ Copernicus (Mikolaj Kopernik, 1473-1543):

de vader van de moderne astronomie. Werkte koppig door aan zijn theorieën over het heelal, ondanks banbliksems uit Rome. Een typische Pool dus.

★ Joseph Conrad

(Jozef Konrad Korzeniowski, 1857-1924):

auteur van het boek "Heart of Darkness", waarin de verschrikkingen in Congo onder Leopold II beschreven worden. Het boek was een inspiratiebron voor het Vietnam-epos "Apocalypse Now". Ook Conrad bezat dus een typisch Poolse eigenschap: Brussel in een lastig parket brengen.

Contact met Centraal-Europa: hiërarchie.

De hiërarchie binnen organisaties in Midden-Europa is doorgaans star. Formaliteiten worden als noodzakelijk ervaren. Formele kleding wordt op prijs gesteld en maakt een wezenlijk onderdeel uit van je présence. Voor wie gewend is aan een horizontaal gestructureerde hiërarchie, komt de bedrijfscultuur in Centraal-Europa vaak stroef over. Elkaar onmiddellijk met de voornaam aanspreken, is not done.

Warschau,
het presidentieel paleis
(Bron: Europese Unie)

Polen vijf bij vijf.

Bevolking: bijzonder homogeen, 98% Polen, Wit-Russische en Oekraïense minderheden.

Taal: Pools is een Slavische taal met veel grappige medeklinkerreeksen: powietrze ('lucht'), bezpieczenstwo ('veiligheid'). Hoe zou 'luchtwaardig' klinken? Polen, Tsjechen, Slowaken en Oekraïners hebben weinig moeite met elkaars talen.

Godsdienst: 95% van de bevolking is rooms-katholiek. En dan bedoelen we rooms-katholiek. Samen met Ierland is Polen het meest uitgesproken religieuze land van Europa.

Centen: BNP per inwoner: 4.830 euro (België: 26.000 euro), arbeidskost per uur: 5 euro (België: 23 euro), munteenheid: Zloty.

Afstand Brussel-Warschau: 1.340 kilometer.

Pool stoven?

Poolse Kielbasasoep

- 2 eetlepels boter
- 1 'Kielbasa' rookworst in plakjes
- 1 kopje gesnipperde ui
- 2 kopjes gesnipperde selder
- 4 kopjes geraspte kool
- 2 kopjes wortelschijfjes
- 1 laurierblaadje
- 1/2 theelepeltje gedroogde tijm
- 2 eetlepels witte azijn
- 3 kopjes vleesbouillon
- 2 kopjes water
- 3 kopjes geschilde aardappelblokjes
- zout en peper, verse dille

Boter smelten in de pan, worst, uien en selder toevoegen, op een middelmatig vuur gaar laten worden. Het geheel in een soepketel overgieten en overige ingrediënten toevoegen (behalve de aardappelen). Aan de kook brengen, één uur laten stoven. Aardappels toevoegen, gaarkoken. Zout, peper en dille toevoegen: klaar!

Recept